

9. Семиченко В.А. Порівняльний аналіз цінностей педагогічної діяльності та професійної підготовки вчителів// Цінності освіти і виховання: Наук.-метод. зб. / За заг. ред. О.В.Сухомлинської. – К., 1997. – С. 195-200.

10. Якиманская И.С. Личностно-ориентированное обучение в современной школе. – М.: Сентябрь, 1996. – 96 с.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В КУРСІ ОСВІТНЬОГО ДИЗАЙНУ

УДК 378.937 + 378.126 + 372.1

Храцевська О.О.

Стаття присвячена проблемі, яка полягає у висвітленні та науковому обґрунтуванні концептуальних основ підготовки фахівців у курсі освітнього дизайну.

Ключові слова: освітній дизайн, підготовка фахівця, концептуальні основи підготовки.

КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО КУРСУ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ДИЗАЙНА

Храцевская Е.О.

Статья посвящена проблеме концептуальных основ усовершенствования профессиональной подготовки специалистов по курсу образовательного дизайна. Объектом внимания являются концептуальные основы системы профессионально-педагогической подготовки, а предметом – методическая подготовка будущих специалистов, как подсистема данной системы. Созданная модель подготовки современного специалиста по преподаванию дизайна в общеобразовательной школе позволяет разрабатывать содержание нормативных курсов, совершенствовать проведение педагогической практики, активизировать самостоятельную работу студентов.

Ключевые слова: образовательный дизайн, подготовка специалистов, концептуальные основы подготовки.

Khashchevska O.O.

The pedagogical technology of realization of system of preparation of the future teachers on formation at the schoolboys Art and Esthetic attitude to the environment is designated; dynamics of changes in levels of the marked preparation of the students under influence of experimental system is established.

Key words: the Art and Esthetic attitude, readiness, training of the future Teachers in formation of the pupil's first degree the Art and Esthetic attitudes to the environment, pedagogical system.

У незалежній Україні закономірно змінюється підхід до процесу навчання та виховання студентів. Значна увага приділяється гуманітаризації і гуманізації вищої освіти, тому професійний підхід до майбутньої діяльності розглядається

як найважливіша риса сучасної людини. У світлі названих вимог, а також тенденцій розвитку культури, науки і техніки проблема творчої активності майбутніх вчителів образотворчого мистецтва у процесі підготовки їх до професійної діяльності стає виключно актуальною.

Із запровадженням 12-річного навчання ще більше зростають роль і відповідальність учителя за навчання і виховання нової генерації громадян України. Саме тому, нові соціально-економічні умови вимагають удосконалення окремих аспектів системи професійно-педагогічної підготовки фахівців, яка б враховувала інтереси особистості й потреби суспільства.

Вітчизняний досвід реформування середньої та вищої освіти переконує в тому, що створення принципово нових систем навчання на старому змісті освіти позбавлене сенсу. Тому багато з того, що раніше розцінювалось як незаперечна істина, нині підлягає критичному аналізу. Насамперед, мають бути переглянуті й по-новому сформульовані загальні принципи і зміст підготовки майбутніх фахівців, її мета і завдання, а також способи досягнення.

Для реалізації важливого філософського принципу єдності теорії і практики в процесі професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя необхідно, по-перше, щоб загально-педагогічні знання й методичні уміння студентів утворювали єдину систему, а по-друге, щоб у студентські роки вчителі навчилися використовувати досягнення педагогічної науки й передового педагогічного досвіду.

Як свідчить аналіз літературних джерел (В.І.Бондар [1], В.Н.Кузьміна [2], О.Г.Мороз [3], В.О.Сластьонін [4], О.І.Щербаков [5] та інші), для того щоб загальнопедагогічні знання та уміння здобули статус структурного компонента особистості вчителя, у студентські роки в нього має сформуватись позитивне ставлення до педагогічної діяльності. За таких умов прагнення до оволодіння системою знань та практичних умінь стає рушієм формування потреби студентів у педагогічній теорії та практичному її втіленні.

Звідси робимо висновок, що методична підготовка майбутнього фахівця потребує теоретичного обґрунтування й процесуального забезпечення. При цьому має бути також з'ясованим вплив загально-педагогічної підготовки на інші компоненти підготовки фахівця у вищому педагогічному закладі освіти, обґрунтовано місце і зміст методичної підготовки студентів.

Тож потреба у розробці окремих аспектів методичної підготовки майбутніх фахівців є очевидною й незаперечною. На сучасному етапі розвитку вищої педагогічної освіти її створення можна схарактеризувати як комплексну проблему, що стосується:

1/ науково-теоретичних основ становлення і розвитку особистості вчителя в процесі його професійної підготовки;

2/ наукового обґрунтування загальнопедагогічного змісту освіти майбутніх фахівців;

3/ формування системи методичних знань, умінь і навичок педагогів у студентські роки;

4/ удосконалення форм і методів підготовки сучасного фахівця у вищих педагогічних закладах освіти.

За визначенням у філософському словнику «концепція» — це система опису певного предмета чи явища, що сприяє його розумінню, трактуванню, виявлен-

ню керівних ідей його побудови і функціонування. Об'єктом нашої уваги є концептуальні основи системи професійно-педагогічної підготовки, а предметом — методична підготовка майбутнього фахівця як підсистема цієї системи.

Відсутність концептуальних підходів до методичної підготовки майбутнього фахівця в курсі освітнього дизайну, з одного боку, і незаперечна необхідність розробки шляхів подальшого вдосконалення, з іншого боку, спонукають нас до розробки основних положень, які у подальшому стануть основою концептуальної моделі методичної підготовки вчителів образотворчого мистецтва і дозволять розробити методичні підходи до систематичного її здійснення на педагогічних факультетах вищих педагогічних навчальних закладів.

Теоретичними витоками концептуальних основ стали: а) з'ясовані під час теоретичного аналізу літературних джерел соціально-психологічні закономірності; б) дидактичний принцип активізації навчання; в) результати узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду методичної підготовки фахівців.

Визначення умов реалізації основних положень концептуальних основ детермінувалось змістом, методами й організацією навчання в сучасних вищих закладах освіти.

До запропонованих нами концептуальних основ удосконалення професійної підготовки фахівців в курсі освітнього дизайну включено такі *основні положення*:

- удосконалення змісту нормативного курсу має відбуватись в напрямку збагачення лекційного матеріалу інноваційними розробками в сфері навчально-процесу, тобто, сучасними педагогічними технологіями навчання;
- на практичних заняттях студентам слід надавати право вільного вибору педагогічної технології, за якою студент конструює навчально-виховний процес на занятті та здійснює на педагогічній практиці;
- методичну підготовку необхідно здійснювати не з розрахунку на середнь-остатистичного студента, а виходячи з індивідуальних особливостей, запитів і потреб майбутніх фахівців, що дозволить з самого початку формувати адекватний для майбутнього вчителя стиль педагогічної діяльності;
- повинна забезпечуватись педагогізація викладання курсів фахових дисциплін; постійно пропагуватись ідеї передового педагогічного досвіду;
- на заняттях з методики викладання фахових дисциплін формувати свідоме ставлення студентів до опанування методичними знаннями як базовими для практичної діяльності педагога.

Розробка концептуальних основ дозволила перейти до створення моделі підготовки сучасних фахівців в курсі «Освітній дизайн».

В основу розробки моделі покладено такі вихідні положення:

- 1) повною мірою методична підготовка може здійснюватись за умови вивчення педагогіки і психології й проходити одночасно з вивченням методики викладання освітнього дизайну;
- 2) заданий програмою з методики викладання предмету обсяг знань, умінь та навичок збагачується досвідом творчої діяльності студентів, завдяки впровадженню елективних курсів;
- 3) випускник вузу шляхом самоосвіти зможе в подальшому поповнити недостатність знань.

Ми передбачаємо, що реалізація основних положень концептуальних основ дозволить не тільки засвоїти знання й уміння, а й сприятиме розвитку професійних якостей майбутнього фахівця в курсі освітнього дизайну, що забезпечить формування його професійної позиції, розвиток творчого потенціалу.

Процесуально методична підготовка сучасного спеціаліста є складним динамічним процесом, який реалізується за такою моделлю:

- 1) базова психолого-педагогічна, художня та професійна підготовка студентів;
- 2) нормативні курси;
- 3) елективні курси;
- 4) педагогічна практика;
- 5) самостійна робота студентів.

Створена модель підготовки сучасного фахівця з освітнього дизайну дозволяє розробляти зміст нормативних та елективних курсів, удосконалювати проведення педагогічної практики, активізувати самостійну роботу студентів.

Відповідно до цього постала необхідність з'ясувати аспекти теоретичної підготовки з методики викладання фахової дисципліни, що потребують удосконалення, обґрунтовано мету, завдання і зміст курсів за вибором, які доповнюють інваріантну частину підготовки фахівців до роботи в школі.

Майбутні вчителі образотворчого мистецтва мають усвідомлювати, що зміст шкільного курсу розроблено з відбором найціннішої щодо освіти і виховання учнів наукової інформації. Підготовка студентів до її якісного викладання потребує умінь зацікавлювати учнів змістом предмету. Досягається це створенням та впровадженням елективного спецкурсу «Художньо-естетичне ставлення молодших школярів до довкілля: педагогічні засади формування» та спецпрактикуму.

Література

1. Бондар В.І. Дидактика: ефективні технології навчання студентів. К.: Вересень, 1996. – 128 с.
2. Кузьміна Н.В. Очерки психологии труда учителя. : Л.: Изд-во Ленингр. ун-та, 1967.
3. Мороз О.Г. Профессиональная адаптация молодого учителя. К.: Изд-во НПУ им. М.П.Драгоманова, 1998.
4. Слостенин В.А. Формирование личности учителя советской школы в процессе профессиональной подготовки. – М.: Просвещение, 1976. - 160 с.
5. Щербаков А.И. Психологические основы формирования личности современного учителя в системе высшего педагогического образования. – М.: Просвещение, 1967.

ОСОБЛИВОСТІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ В УМОВАХ МІЖКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ

УДК 378.016:78(043.3)

Гусейнова Л.В.

У статті розглядаються питання відображення міжкультурного діалогу у процесі фахової підготовки майбутнього вчителя музики у педагогічному ВНЗ. Готовність студентів до міжкультурного діалогу розглядається як спосіб соціокультурного становлен-